

PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 76/24

Luksemburgā, 2024. gada 30. aprīlī

Tiesas spriedums lietā C-178/22 | Procura della Repubblica presso il Tribunale di Bolzano

Privātā dzīve un kriminālvajāšana par smagiem noziegumiem: tiesai, kurai ir pienākums atļaut piekļuvi tālruņu savienojumu datiem, lai identificētu tāda noziedzīgā nodarījuma izdarītājus, attiecībā uz kuru valsts tiesību aktos ir paredzēta šāda piekļuve, ir jābūt tiesīgai atteikt vai ierobežot šo piekļuvi

Saskaņā ar Itālijas likumu zādzība atbildību pastiprinošos apstākļos ir viens no noziedzīgiem nodarījumiem, kas pamato tālruņu savienojumu datu iegūšanu no elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzēja ar tiesneša iepriekšēju atļauju. Tiesa uzskata, ka šādu piekļuvi var piešķirt tikai to personu datiem, kuras tiek turētas aizdomās par iesaistīšanos smagā noziegumā, un precizē, ka dalībvalstīm ir jādefinē "smagi noziegumi". Tomēr tiesai, kurai ir pienākums atļaut šo piekļuvi, ir jāvar to atteikt vai ierobežot, ja tā konstatē, ka minētā piekļuve rada nopietnu pamattiesību uz privātās dzīves neaizskaramību un personas datu aizsardzību aizskārumu, lai gan ir acīmredzams, ka attiecīgais noziedzīgais nodarījums nav smags, ņemot vērā attiecīgās dalībvalsts sociālo realitāti.

Saistībā ar kriminālizmeklēšanu par divu mobilo tālruņu zādzību atbildību pastiprinošos apstākļos prokuratūra Bolcāno (Itālija) lūdza Itālijas tiesai atļauju no visām telefonsakaru sabiedrībām ievākt nozagto telefonu savienojuma datus, lai varētu identificēt zādzībā vainīgos. Itālijas tiesai ir šaubas par Itālijas likuma, ar kuru ir pamatots šis lūgums, saderību ar Savienības direktīvu "par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju"¹, jo šis likums attiecas uz kriminālvajāšanu par noziedzīgiem nodarījumiem, kuri rada ierobežotus sociālus traucējumus, kas neattiecināmi uz nopietnu iejaukšanos pamattiesībās uz privātās dzīves neaizskaramību un personas datu aizsardzību, un Itālijas tiesām neesot nekādas novērtējuma brīvības saistībā ar attiecīgā noziedzīgā nodarījuma konkrēto smagumu.

Savā spriedumā Tiesa nolēma, ka iejaukšanās šajās pamattiesībās, ko rada piekļuve telefonsarunu savienojumu datiem, var tikt kvalificēta kā nopietna, un apstiprina, ka šādu piekļuvi var piešķirt tikai to personu datiem, kuras tiek turētas aizdomās par iesaistīšanos smagā noziegumā. Tā precizē, ka dalībvalstīm, piemērojot attiecīgo direktīvu, ir jādefinē "smagi noziegumi". Krimināltiesību jomas tiesiskais regulējums ir dalībvalstu kompetencē, ciktāl šajā jomā Savienība nav pieņēmusi tiesību aktus.

Katrā ziņā dalībvalstis nedrīkst sagrozīt šo jēdzienu un līdz ar to jēdzienu "smaga noziedzība", tajā iekļaujot noziedzīgus nodarījumus, kas acīmredzami nav smagi, ņemot vērā attiecīgās dalībvalsts sociālo realitāti, lai gan šis dalībvalsts likumdevējs ir paredzējis par tiem maksimālu trīs gadu brīvības atņemšanas sodu. Šajā ziņā tiesa precizē, ka sliekšnis, kas ir noteikts, atsaucoties uz šādu sodu, šajā ziņā nešķiet pārmērīgi zems. Turklāt tas, ka tiek noteikts sliekšnis, sākot no kura brīvības atņemšanas sods, kas paredzēts par noziedzīgo nodarījumu, pamato tā kvalificēšanu par smagu noziegumu, tomēr nav obligāti pretrunā samērīguma principam.

Lai it īpaši pārbaudītu, ka jēdziens "smags noziegums" nav sagrozīts, tomēr ir būtiski, lai gadījumā, ja piekļuve saglabātajiem datiem rada nopietnas iejaukšanās datu subjekta pamattiesībās risku, šī piekļuve būtu pakļauta

iepriekšējai pārbaudei, ko veic tiesa vai neatkarīga administratīva iestāde.

Turklāt tiesai vai neatkarīgai administratīvai iestādei, kas veic šo iepriekšējo pārbaudi, ir jāvar atteikt vai ierobežot šo piekļuvi, ja tā konstatē, ka iejaukšanās pamattiesībās ir nopietna, lai gan ir acīmredzams, ka attiecīgais noziedzīgais nodarījums faktiski nav uzskatāms par smagu noziegumu, ņemot vērā attiecīgās dalībvalsts sociālo realitāti. Proti, tai ir jāspēj nodrošināt taisnīgu līdzsvaru starp izmeklēšanas vajadzībām un pamattiesībām uz privātās dzīves neaizskaramību un personas datu aizsardzību.

PIEZĪME. Ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu dalībvalstu tiesas lietas iztiesāšanas gaitā var uzdot Tiesai jautājumus par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Pašu pamatlietu Tiesa neiztiesā, taču valsts tiesai tā ir jāatrisina atbilstīgi Tiesas nolēmumam. Šis nolēmums ir vienlīdz saistošs arī citām dalībvalstu tiesām, ja tām jāatrisina līdzīga problēma.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Sprieduma pilnteksts un rezumējums \(ja tāds ir\)](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Stefaan van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170.

Sprieduma pasludināšanas attēli ir pieejami [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Palieciēt ar mums!

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/58/EK (2002. gada 12. jūlijs) par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē (direktīva par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju).